

Voorjaarsreis naar Hongarije

Martijn Voorvelt

FOTO: ELLEN DE BRUIN

Volgend voorjaar, van zaterdag 10 t/m zondag 18 mei 2008, organiseert de Vogelwerkgroep Amsterdam een 9-daagse vogelreis naar Hongarije.

In Sály, een dorpje gelegen in het grensgebied van de Karpaten en de Hongaarse Steppen, ligt Farm Lator, een gerenoveerde boerderij. Deze boerderij is onze uitvalsbasis voor dagelijkse vogelexcursies, waarvan sommige met onze Nederlandse gastheer en gids Rob de Jong. De deelnemers kunnen kiezen voor een verblijf in een comfortabele kamer dan wel kamperen in de appelboomgaard. Er zijn diverse manieren om er te komen. Het zal van de deelnemers afhangen of we met auto's, trein of vliegtuig gaan.

In en rond de tuin van Farm Lator zingen Appelvinken, en een Middelste Bonte Specht kan zomaar op de appelboompjes neerstrijken. In de lucht zweven Schreeuwarend, Slangenarend en Keizerarend. Niet ver hiervandaan op de steppe huist de spectaculaire Grote Trap. Verder kunnen we tot de verbeelding sprekende soorten tegenkomen als Sakervalk, Roodpootvalk, Scharrelaar, Bijeneter, Witrugspecht en Kleine Vliegenvanger. Maar ook bijvoorbeeld Siezel (een grondeekhoorn), Smaragdghagedis, Geelbuikvuurpad, Vuursalamander, en een grote variëteit aan vlinders.

FOTO: RICARDO VAN DIJK

Juvenile Grauwe Klauwier, Hongarije

De ervaring leert dat de reizen van de VWGA door het fanatisme en de brede interesse van de deelnemers garant staan voor veel bijzondere waarnemingen en een lange soortenlijst. Geef je tijdig op!

Maximaal aantal deelnemers: 16

Opgeven: uiterlijk 1 oktober 2007, onder vermelding van voorkeur voor kamperen dan wel kamer en voorkeur voor vervoermiddel

Excursieleider: Martijn Voorvelt, 06-36018706, martijn-voorvelt@versatel.nl

Kosten: ca. €370 p.p. (kamperen) of €470 p.p. (met kamer); exclusief de reis van en naar Farm Lator; inclusief ontbijt, lunch, viergangendiner en excursies

Voorjaarsfenologie 2006

Jan van Blanken

Afgelopen jaar verzamelde ik de eerste voorjaarswaarnemingen in de regio Amsterdam. Met de fenologieijsten was ik snel klaar, want slechts acht leden namen de moeite hun lijst te retourneren (Ellen de Bruin, Teun van Dijk, Auke Jansen, Will Schep, Paul Tak, Willem van der Waal, E. Witmond en Nirk Zijlmans), waarvoor dank. De meeste gegevens haalde ik van het Amsterdams VogelNet (AVN) en een enkele plukte ik uit de waarnemingenrubriek van De Gierzwaluw en de website waarneming.nl.

Alle gegevens staan in bijgaande tabel vermeld. Behalve de eerste en de tweede waarnemingsdatum vermeldt deze de gemiddelde vroegste datum (t/m 2005 berekend), de periode met het aantal jaren (n) waarop deze is gebaseerd, de bandbreedte en de naam van de waarnemer. Voor nadere gegevens over gemiddelde en bandbreedte verwijs ik naar het artikel Voorjaarsfenologie 2003 in De Gierzwaluw jg. 41 (4) 2004, dat tevens op onze site te vinden is (www.vogelwerkgroepamsterdam.nl/phenologie.html). Het jaar 2006 leverde weinig verrassingen op. Van de 39 soorten, waarvan een bandbreedte bekend is, arriveerden er zeven vroeg en één laat; de eerste waarnemingsdatum valt buiten de bandbreedte. Vroeg waren: Kluut, Bontbekplevier, Visdief, Koekoek, Oeverzwaluw, Tjiftjaf en Bonte Vliegenvanger. De Wielewaal was duidelijk over tijd. Van de Buidelmees zijn mij geen waarnemingen bekend geworden.

Toelichting op enkele vroege soorten

Kluut 1 maart is de tweede vroegste datum ooit in de regio. Echt verrassend is dit niet, want mijn datareeks geeft vanaf 1983 een steeds vroegere gemiddelde datum aan. Voor 1965-1982 is deze 25 maart en voor 1965-2005 17 maart. Het is goed mogelijk dat de soort in 2006/2007 in de regio heeft overwinterd, getuige de waarnemingen op 17 december 2006 en 29 januari 2007 van 3 ex. in de Kinsel/IJdoorn (Henk Bakkenes) en 17 februari 2007 1 ex. op de Kinseldam (Will Schep).

Visdief 26 maart voor de Visdief is bepaald vroeg te noemen. Op 1 april was het aantal op de Kinseldam al aangegroeid tot 23 ex. Opmerkelijk genoeg valt de tweede datum, althans op een andere locatie, pas vier weken later op 19 april en deze valt dan nog net binnen de bandbreedte.

Koekoek 9 april is vrij vroeg - er was nogal wat discussie over op het AVN - en zelfs de tweede datum, 14 april, kan vroeg worden genoemd, want deze valt nog net buiten de bandbreedte.

Oeverzwaluw Dat de eerste Oeverzwaluw vroeg zou arriveren, lag in de lijn der verwachting. In de datareeks 1960-1988 (n=24) valt namelijk geen enkele maartwaarneming, maar in de reeks 1989-2006 (n=18) zitten er acht. Vanaf 2003 vallen de eerste data zelfs uitsluitend in maart.

Tjiftjaf Van de Tjiftjaf waren er zoals gebruikelijk enkele winterwaarnemingen. De eerste zang werd gehoord op 22 februari. Daarna pas op 25 maart op vier locaties, dat aan de late kant is.

Rectificatie 2005

In het artikel Voorjaarsfenologie 2005 in De Gierzwaluw jg. 44 (1) 2006 had bij Kluut als eerste datum moeten staan 1 maart 2005 (Will Schep, 1 ex. Kinseldam). Dit heeft de volgende consequenties: de gemiddelde vroegste datum (t/m 2005) wordt 17 maart en de bandbreedte (1965-2005) wordt 2 maart - 1 april.

Jan van Blanken, 2 april 2007

Tabel vroegste data 2006

Soort	Periode berekening gemiddelde en bandbreedte (n=)	Gemiddelde	Bandbreedte	1e en 2e datum 2006	Locatie	
Zomertaling	1961-2005 (44)	22-3	8/3-06/4	18/3 19/3	Muidertrekvaart Diemen	FvG C&LV
Purperreiger				19/4 4/5	Holendr.- en Bullew.Polder Bretten	FvG NZ
Lepelaar	1962-2005 (39)	12-3	14/2-07/4	15/2 24/2	Grote Wije, Botshol Broekmeer	JvdW RV
Boomvalk	1960-2005 (46)	12-4	27/3-28/4	16/4 21/4	Wijkergouw Sloterpark	AJ PM
Kluut	1965-2005 (39)	17-3	2/3-01/4	1/3 15/3	Kinseldam De Kinsel	WS WvdW
Kleine Plevier	1960-2005 (39)	1-4	15/3-18/4	24/3 25/3	Landje van Geijssel Processorstraat	WS NZ
Bontbekplevier	1972-2005 (32)	4-3	22/2-14/3	20/2 27/2	Kinseldam De Kinsel	MV JB
Kemphaan				14/1 11/2	Kinseldam Landje van Geijssel	RB EdB
Grutto	1961-2005 (45)	21-2	9/2-05/3	9/2 18/2	Landje van Geijssel Polder IJdoorn	EdB/WVS FvG
Groenpootruiter	1970-2005 (35)	11-4	25/3-28/4	12/4 16/4	Varkensland Osdorper Binnenpolder	FvG RR
Visdief	1957-2005 (49)	8-4	28/3-19/4	26/3 19/4 19/4 19/4	Kinseldam Diemerpark De Kluut Schinkelbos	HR HB RR JvdB
Zwarte Stern	1962-2005 (38)	28-4	16/4-10/5	17/4 21/4	Kinselmeer Kinseldam	FV EdB
Zomertortel	1959-2005 (47)	3-5	24/4-12/5	29/4 12/5	VTC De Bretten Amstelveen	TvD EdV
Koekoek	1957-2005 (49)	22-4	15/4-29/4	9/4 14/4	Flevopark Westgaarde	JV PT
Gierzwaluw	1958-2005 (48)	20-4	14/4-26/4	15/4 15/4 16/4 16/4	Haven Muiden Plantagebuurt Dr.H.Collijnstraat Vijfhoek	EdB WvdW PD FV
Oeverzwaluw	1960-2005 (41)	15-4	1/4-29/4	28/3 2/4	Spaamwouderveen Schinkelbos	PM RH
Boerenzwaluw	1955-2005 (50)	1-4	24/3-08/4	25/3 25/3 25/3 29/3	De Kluut Durgerdam Lutkemeerpolder Aandammergouw	WP FvdL PT FV
Huiszwaluw	1959-2005 (46)	21-4	7/4-05/5	12/4 13/4	Den Ijp De Braak, Halfweg	JLK PT
Gele Kwikstaart	1957-2005 (47)	31-3	17/3-14/4	29/3 31/3	Omg.Barnegat Zuidenwoude	FV WS
Nachtegaal	1957-2005 (49)	16-4	11/4-21/4	15/4 17/4 17/4	Diemerzeedijk Brettenpad Oeverlanden Nwe.Meer	WS NZ RR
Blauwborst	1982-2005 (24)	24-3	15/3-02/4	26/3 27/3 27/3	Diemerpark Bretten De Hoge Dijk	FvG PT WS
Zwarte Roodstaart	1962-2005 (40)	25-3	8/3-11/4	24/3 25/3	C.v.Eesterenlaan Zeeburgerbrug	FV RG
Gekraagde Roodstaart	1958-2005 (47)	16-4	4/4-28/4	4/4 23/4	Sciencepark, Watergr.meer PEN-Centrale Vijfhoek	AJ WvdW/NZ
Paapje	1965-2005 (34)	30-4	19/4-11/5	21/4 23/4	Dijkeinde, Waterland Poppendamergouw	WvdW JLK
Tapuit	1963-2005 (41)	11-4	27/3-26/4	1/4 2/4	Lutkemeerpolder Landje van Geijssel	PT WvdW
Sprinkhaanzanger	1963-2005 (38)	18-4	7/4-29/4	10/4 11/4	Diemerzeedijk Diemerpark	GvD MvL

Soort	Periode berekening gemiddelde en bandbreedte (n=)	Gemiddelde	Bandbreedte	1e en 2e datum 2006	Locatie	
Snor	1957-2005 (42)	15-4	6/4-24/4	15/4 21/4 21/4	Polder IJdoorn Diemerpark De Kluut	FvG EdB PM
Spotvogel	1957-2005 (48)	8-5	2/5-14/5	7/5 11/5	Spaklerweg Schinkelbos	ED CK
Bosrietzanger	1957-2005 (48)	5-5	25/4-15/5	30/4 2/5	Schellingwoude Batterij, Halfweg	EW PT
Kleine Karekiet	1957-2005 (49)	27-4	17/4-07/5	18/4 19/4	De Kluut Diemerpark	PM MvL
Rietzanger	1957-2005 (49)	11-4	31/3-22/4	1/4 6/4	A'veense Poel Brettenzone	EdV PT
Grote Karekiet				5/5 15/5	Ouderkerkerplas De Kluut	FvdL NZ
Braamsluiper	1957-2005 (49)	21-4	15/4-27/4	18/4 21/4	Polderweg De Kluut	FvG PM
Grasmus	1957-2005 (49)	22-4	15/4-29/4	16/4 20/4	Vijfhoek Nwe.Hemweg	FV PM
Tuinfluit	1957-2005 (49)	21-4	15/4-27/4	21/4 22/4	Diemerpark De Hoge Dijk	EdB WS
Zwartkop	1960-2005 (45)	5-4	25/3-16/4	25/3 27/3	Westgaarde Oosterpark	PT RA
Fluiter	1959-2005 (41)	1-5	23/4-09/5	5/5 6/5	Jaagpadbos Oeverlanden Nwe.Meer	BWO RA
Tijftjaf	1960-2005 (46)	9-3	25/2-21/3	22/2 25/3 25/3 25/3 25/3	Baldwinstraat Gerbrandypark VTC De Bretten Noorder IJplas Westgaarde	PT RA TvD NZ JvB
Fitis	1957-2005 (49)	27-3	19/3-04/4	27/3 27/3 29/3 29/3	Diemerpark Bretten Ouderkerkerplas Diemerzeedijk	MvL PT FvdL WS
Grauwe Vliegenvanger	1958-2005 (47)	5-5	25/4-15/5	28/4 2/5 2/5	De Ronde Hoep Heining Rietbroek, Waterland	FvdL TvD FvG
Bonte Vliegenvanger	1961-2005 (43)	28-4	19/4-07/5	17/4 30/4	Westgaarde Noord.Oeverl.Nwe.Meer	JvB PT
Wielewaal	1957-2005 (45)	11-5	1/5-21/5	25/5	Overdiemerweg	NZ

Afkortingen

AJ	Auke Jansen	HB	Henk Bakkenes	PM	Paul Marcus
BWO	Bernard en Willem Oosterbaan	HR	Henri Raben	PT	Paul Tak
CK	Christian Kooij	JB	Jip Binsbergen	RA	Ruud Altenburg
C&LV	Cor en Leontien Veenman	JvB	Jan van Blanken	RB	Rob Baars
EdB	Ellen de Bruin	JvdB	Jan van der Ben	RG	Rick Gevers
ED	Edial Dekker	JLK	Jip Louwe Kooijmans	RH	Robert Heemsker
EdV	Erik de Vries	JV	Jikke Veltman	RR	Rutger Rotscheid
EW	E. Witmond	JvdW	Johan van der Woude	RV	René Vos
FvG	Frank van Groen	MvL	Merijn van Leeuwen	TvD	Teun van Dijk
FvdL	Fer van der Lans	MV	Martijn Voorvelt	WP	William Price
FV	Frank Visbeen	NZ	Nirk Zijlmans	WS	Will Schep
GvD	Guus van Duin	PD	Philipp Derks	WvdW	Willem van der Waal